

Beretning fra Forsøgsstationen ved Tystofte

for Aaret 1901.

Ved konst. Forsøgsbestyrer **N. P. Nielsen.**

Afvigte Aar 1901 har i flere Henseender været et noget uregelmæssigt Forsøgsaar. Dette ligger i, at Vinteren 1900—1901 var særlig haardtvirkende paa mere ømtaalige Kulturplanter, som forskellige Hvedesorter, Italiensk Rajgræs og paa Rødkløver fra England, Holland, Ungarn o. fl. Steder, at For-aaret indtraf saa sent, og især at Forsøgsstationens daarligt drænedede Marker var saa overfugtige i Foraarstiden, at Saaningen maatte blive sen og vanskelig, og endelig, at Juli Maanedes Tørke fremkaldte en for stærk Standsning, f. Ex. i Roernes Væxt, og en for brat Modning hos Foraarskornet, navnlig det for sent saaede. Exempelvis kan nævnes, at samme Skiftes højere liggende Trediedel, som blev først tjenlig og tilsaaedes 1. Maj. gav 34.6 Centner Kærne pr. Td. Ld., medens de lavere liggende to Trediedele, som det endnu ikke den Gang lod sig gøre at komme med Heste og Redskaber paa og som først kunde tilsaas d. 15. Maj ikke gav mere end 27.5 Centner Kærne pr. Td. Ld. af den selv samme Bygsort, skønt der paa denne Del af Skiftet ellers under normale Forhold høstes mere end paa den højere liggende Del.

Aarets Nedbør paa Forsøgsstationen har sammenlignet med de 14 foregaaende Aars Gennemsnitsnedbør udtrykt i Millimeter været følgende:

	Jan.	Febr.	Marts	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Septbr.	Oktbr.	Novbr.	Decbr.	Hele Aaret
Gennemsnit af de 14 Aar 1887—1900	29.4	26.2	37.9	30.5	41.0	46.4	64.5	66.4	47.3	57.4	31.5	33.9	512.4
Aaret 1901	24.8	12.1	46.2	48.9	19.8	88.5	35.5	47.6	19.9	39.8	53.0	46.4	482.5

Oversigt over Forsøgenes Art og Omfang

Løbe-Nr.	Forsøgenes Art	Mark Nr.	Antal	
			Arter, Sorter ell. Stammer	Saaprøver
a. Korn.				
1	Varietetsforsøg med Hvede	6 B	11	11
2	Artsforsøg med Rug og Hvede	6 B	2	2
3	Varietetsforsøg med Rug	5 A	20	20
4	Artsforsøg med Rug og Hvede	5 A	2	2
5	Saatids- og Saamængdeforsøg med Rug	7 A	3	45
6	Varietetsforsøg med 2r. Byg	1 A	16	16
7	Forsøg med Familiestammer af 2r. Byg	1 A	24	24
8	Varietetsforsøg med 6r. Byg	7 B	8	8
9	Forsøg med Familiestammer af 6r. Byg	7 B	16	16
10	Varietetsforsøg med Havre	3 A	26	26
11	Saatids- og Saamængdeforsøg med Havre	5 D	1	12
12	Forsøg med Familiestammer af Havre	6 B	26	26
13	Bælgsådsblandinger og alm. Blandsæd til Modenhed	1 B	6	22
14	Etaarige Staldfoderplanter	4 A	10	11×3
b. Rodfrugter.				
15	Forsøg med Kartoffelsorter	7 E	47	47
16	Stammeforsøg med Runkelroer	8 A og 8 B	53	53
17	— — Kaalroer	8 A	13	13
18	— — Gulerødder	8 A	17	17
19	Artsforsøg med Rodfrugter	8 A og 8 B	5	5
20	Afstandsforsøg med Runkelroer	7 E	3	18
21	Udtyndingsforsøg med Runkelroer	7 E	1	
22	— — Turnips	8 D	1	
23	Forsøg med Frø fra 93 enkelte Roer	7 E	93	93
c. Kløver og Græs.				
24	Fors. med Græsarter fra forsk. Avlssteder anl. 1898	3 C	35	35
25	— — — — — 1899	2 C	39	39
26	— — Kløver — — — 1900	3 B	76	76
27	— — — — — 1901	2 B	58	58
28	— — Kløver og Græs i Bland. og Renuds. - 1900	1 D	56	84
29	— — — — — 1901	4 E	27	49
30	— — Lucerne fra forskellige Avlssteder - 1898	Vænget	21	21

Samlet Antal For-

i 1901 paa Forsøgsstationen ved Tystofte.

Forsøgsstykkerne			Sum	Anmærkninger
Størrelse i Td. Ld.	Antal Gentagelser	Antal ialt		
$\frac{1}{200}$	6	66	380	Hveden udgaaet om Vinteren
$\frac{1}{100}$	3	6		— — og erstattet med 6r. Byg
$\frac{1}{200}$	6	120		Hveden udgaaet og erstattet med 6r. Byg
$\frac{1}{100}$	4	8		
$\frac{1}{800}$	4	180		
$\frac{1}{200}$	4	64		Nogle Prøver hver 1 Forsøgsstykke
$\frac{1}{200}$	4	64		
$\frac{1}{300}$	5	40		Nogle nye Sorter 2 Forsøgsstykker
$\frac{1}{800}$	2—5	56		
$\frac{1}{200}$	4	92		
$\frac{1}{200}$	4	48	614	
$\frac{1}{200}$	2—3	63		
$\frac{1}{200}$	4	88		
$\frac{1}{200}$	3	99		
$\frac{1}{700}$	ca. 4	184	184	Nogle Handelsprøver hver 3 Forsøgsstykker
$\frac{1}{500}$	6	307		
$\frac{1}{500}$	5	65		
$\frac{1}{500}$	5	85		
$\frac{1}{500}$	5	25		
$\frac{1}{500}$	4	72		
$\frac{1}{500}$	5	15		
$\frac{1}{500}$	8	24		
$\frac{1}{500}$	4	372		
			965	
$\frac{1}{400}$	3—4	112	1118	
$\frac{1}{400}$	2—3	92		
$\frac{1}{500}$	3	228		
$\frac{1}{500}$	ca. 4	228		
$\frac{1}{500}$	3	252		
$\frac{1}{500}$	3—4	166		
$\frac{1}{366}$	ca. 2	40		

søgsstykker..... 3261

Det er dog ikke saa meget Nedbøren som karakteriserer Sommeren 1901, men mere de ovenfor nævnte Ting.

Hvad specielt Hveden angaar, saa blev Forsøget hermed komplet ødelagt. Efter den milde December Maaned (1900), i hvis sidste Halvdel det regnede de 11 af Dagene, indtraadte pludselig en ret stærk Frost, som først ophørte den 20. Januar 1901, og Dagen efter var det allerede synligt, at største Parten af Planterne var dødsdømte. Maaske har de 10—11 Dages Rimfrost været særlig haardtvirkende; men det er dog nok mere den bratte Overgang fra det milde, fugtige Vejr i December, hvor Planterne endnu stod med saftspændte Celler og skød nye Skud, til den haarde Kulde i Januar der dræbte dem. Faktum er, at da Foraaret endelig meldte sig, viste en Tælling af de yderst faa tilbageblevne Hvedeplanter paa Hvede-Forsøgsmarken, at kun ca. 1 af hvert 1000 Planter havde overlevet Vinteren. Og dette Resultat gjaldt paa én nær alle de prøvede Hvede-Sorter og Stammer nemlig: hvid Stand up, Urtoba, Ruvetts bearded og alle de prøvede Square-head-Stammer. Den eneste Hvedesort som holdt sig og forresten ikke led det mindste af Vinteren var mærkværdig nok en fransk Hvedesort: Storkornet, stakket Hvede fra Vilmorin.

Ved paa de vinterhærgede Forsøgsstykker at opgrave alle de i Live værende Planter og udplante disse andensteds i Bede, kom vi forøvrigt til Kundskab om, at kun ca. $\frac{1}{10}$ af disse havde den for Sorten karakteristiske Type, og ved at høste og udsaa disse i afvigte Efteraar tegner det til, at her muligen er et brugbart Materiale som Udgangspunkt for Danelse af mere haardføre Square-head-Stammer. Foraarets Vekslen mellem Solskin og Frost — navnlig sidst i Febr. og først i Marts — har i det mindste paavirket disse Prøver langt mindre, end de Hvedeplanter, som er fremgaaet af almindelig Square-head-Hvede, fjorgammel Avl.

Den almindelige Antagelse, at Square-head-Hveden, ved at være dyrket her i Landet nu omtrent en Menneskealder, var akklimatiseret saa vel, at den kunde taale vore Vintre, har hermed pludselig lidt et Knæk. Hvis man i denne Square-head-Hvedens triste Skæbne, kunde se et Eksempel paa, at Sort og Stamme som Helhed kun ændrer sig yderst lidt ved „ydre Paavirkning“, saa var maaske noget lært, og skulde det vise sig, at der netop ved den haarde Vinter er foretaget et

skarpt Udvalg af Hvedeplanter efter Haardførhed, var maaske ogsaa noget vundet. Imidlertid, Landmændene maatte bære Savnet af deres Hvedeavl, og Forsøgsstationen fik et Aars Hvedeforsøg mindre. Disse sidste havde dog ikke saa meget at sige, da Forsøget atter i Efteraaret 1901 kunde fortsættes i samme Spor som tidligere, kun paa Grundlag af overgemte Hvedeprøver (fjorgl. Avl).

Eksempler paa, hvilken Betydning Udvalg kan have, har vi i afvigte Forsøgsaar faaet mange Vidnesbyrd om; her skal kun nævnes ét, der er taget fra Forsøget med nogle i de sidste Aar paa Forsøgsstationen opelskede Bygstammer.

A og H er to Bygstammer, dannet paa Grundlag af to store, vægtige, smukke Aks a og h fra samme Kornmark, samme Bygsort. I Forsøgene afvigte Sommer har A- og H-Stammen været saaet Side om Side, hver paa 4 Parceller à $\frac{1}{200}$ Td. Ld. og Kærneudbyttet har været som anført nedenfor.

	i Gennemsnit				
A-Stammen...	36.2	38.6	37.0	37.2	37.3 Ctn. Kærne pr. Td. Ld.
H-Stammen...	27.8	33.2	31.0	30.6	30.7 — — — —

Tilfældet her demonstrerer godt de to Ting: 1) at Udvalget kan have en meget stor Betydning for Stammens Ydeevne og 2) at Landmændene førend de køber nye Sorter og Stammer først bør spørge, hvad Forsøgene siger om deres Ydeevne. Ved blot at se de to Stammer Side om Side vilde flere have holdt paa, at H-Stammen gav størst Udbytte; men den er netop, og mange med den, hvad Forpagter Sonne har udtrykt, en Distanceblænder.

Art og Omfang af Forsøgene 1901 paa Forsøgsstationen ved Tystofte fremgaar af hosstaaende Oversigt, og den Plan, hvorefter de er udførte findes meddelt i „Tidsskrift for Landbrugets Planteavl“ 1901 Side 61. Forsøgene med Kløver, Græsser, Græs- og Staldfoderblandinger har været gode og lærerige. Dette kan ogsaa siges om Saatidsforsøget med Rug, Forsøg med forskellige Familiestammer af Byg og til Dels Forsøgene med Rodfrugter, hvorimod nogle af de Forsøg som kræver en tidlig Foraarssaaning har været uheldig stillede.

Ved Siden af det egentlige Forsøgsarbejde er paa flere Omraader optaget et Arbejde for Dannelsen af bedre, navnlig

mere yderige Stammer af vore Kulturplanter, saaledes ogsaa Runkelroen.

Forsøgsstationen har i Aarets Løb faaet drænet noget over 20 Tdr. Ld. og staar nu bedre rustet til at møde et fugtigt Foraar som det foregaaende. Endnu staar tilbage at dræne ca. 15 Tdr. Ld. der tænkes drænet efterhaanden som Hensynet til Forsøgene tillader det.

Som fast Medhjælper i 1901 har Assistent, Havebrugs-kandidat P. Hansen Petersen virket.
